

„Krásou sa liečim“ – Rozhovor s básnikom Teodorom Križkom, šéfredaktorom časopisu Kultúra

24. novembra 2021 ✚ Kultúra ✚ Rozhovory

Básnik, prekladateľ a novinár Teodor Križka, patrí dlhodobo k dominantným postavám nášho kultúrneho, vydavateľského a národného života. Má za sebou viacero básnických zbierok, desaťročia sa venuje ako šéfredaktor vydávaniu časopisu *Kultúra* a je tiež známy ako nadšený fotograf. Jeho rozsiahle vedomosti z mnohých odvetví spoločenského a kultúrneho života sa stali podnetom k rozhovoru, ktorý poskytol portálu Christianitas.sk. Zamýšľa sa v ňom nad otázkami umenia, národného života, budúceho smerovania Európy a kresťanstva.

Básnik a spisovateľ majster Križka Zdroj: archív T. Križka

Čitateľská verejnosť Vás celé desaťročia pozná ako básnika, propagátora slovenskej poézie, šéfredaktora časopisu Kultúra a človeka, ktorý je známy svojimi kresťanskými a konzervatívnymi postojmi. Mohli by ste našim čitateľom priblížiť, čo Vás priviedlo k poézii, literatúre a čo najviac ovplyvnilo Vaše životné postoje?

Asi by som si vystačil jediným slovom matka. Mal som šťastie, že som sa narodil výnimočnej žene s hlbokou vierou v Boha a dôverou ku všetkému, čo človeku daruje na skúšku. Povedzme si na rovinu, človek je skúšaný všetkým, dobrým i zlým, krásou aj škaredosťou, bohatstvom aj chudobou, slávou aj zabudnutím, talentom, všetkým. V každej polohe, v každom postavení, vo všetkých situáciách sme pozvaní odpovedať na Božie výzvy, či Bohu hovoríme Pane, Pane iba ústami, alebo aj úsilím naplniť svoju vieru skutkami. Samozrejme, pre vieru sa treba narodiť druhý raz, z Ducha Svätého.

Keď ma mama ako chlapča priviedla za ruku po prvý raz do lesa, zostal som na celý život očarený. Nevidel som iba stromy a kríky, videl som čosi nepozemské, čo prestupovalo svet rastlín, vtákov a zvierat. Cítil som, že ma to požíva a že je to osoba, hoci jej meno som nepoznal. Neskôr som ako mnohí iní čítal Foglarových *Chlapcov od Bobrej rieky*. Neuveríte, ten príbeh sa mi naozaj potom stal. V jedno popoludnie som sa hral na dvore a zrazu predom mnou kráčal mladý muž oblečený v skautskej uniforme s klobúkom na hlave

a šatkou na krku. Opýtal som sa, kto je, pretože takúto uniformu som nikdy nevidel. Namiesto odpovede ma pozval, aby som ho nasledoval.

Liezli sme potom po skalách na košíckom sídlisku spolu s ďalšími chlapcami zo skautského oddielu. Skauting formou zábavy a dobrodružstva vstúpuje deťom v puberte disciplínu, odolnosť voči námahe, vytrvalosť, vieru v hodnoty. Nečudo, že normalizačný režim zakrátko skauting zakázal. Ešte rok-dva po tomto zákaze v známom českom časopise *ABC* pôsobil vynikajúci redaktor pán Tůma. To bol pre mňa opäť ďalší dar. Získal som priateľa, ktorému som týždenne posielal listy na baliacom papieri a on mi láskavo a trpezlivo po práci odpovedal. V *ABC* mi aj uverejnili môj prvý článok. Pána redaktora nakoniec tiež prepustili a ja som so svojím svetom vidín a fantázií uprostred prírody osamel.

Chcel som sa stať lesníkom, ale z prešovskej lesníckej priemyslovky mi ešte pred prijímačkami prišiel list, že mestských chlapcov neprijímajú, lebo je malá pravdepodobnosť, že v lesníctve aj zakotvia. Sklamán som sa prihlásil na najbližšiu strednú školu od domu. A bolo to opäť riadené zhora. Práve tam som mal šťastie na vynikajúcu triednu profesorku s láskou k poézii. Prinášala mi zbierky básnikov, ktorých poézia ma strhla do svojho víru. Prišiel som na to, že poézia je pokus vysloviť zázrak Bytia. Odvtedy ma neopúšťa ani chvíľu.

Báseň je spôsob mojej existencie. Po niekoľkých rokoch časopiseckého publikovania, keď ma neprijali na štúdium slovenčiny a estetiky, ma Vojtech Mihálik odporučil Zväzu slovenských spisovateľov, aby ma vyslal na štúdium do Moskvy, na Literárny inštitút, s tým, že ak mi aj štúdium veľa nedá, život v Sovietskom zväze mi poskytne nové impulzy.

A veru poskytol. Hneď na prvej prednáške z ústnej ľudovej tvorby profesor Konštantín Kedrov, len čo vkročil do posluchárne, povedal: „*Prosím vás, odteraz zabudnite všetko, čo vás učili, inak nepochopíte, o čom vám budem prednášať.*“ A tak som začal vnikať až kamsi do metafyziky literatúry a objavil som, že existujú dve Ruská, Rusko boľševické, ovládané KGB, a Rusko slobodných, duchovne hlbokých spisovateľov. Na ulici som videl deprimujúce výjavy reálneho života, ale v škole som sa dopoval veľkými dávkami krásy, múdrosti a statočnosti literatúry, ktorá prerastala cez železobetón režimu ako púpava.

Odtiaľ, od rozporov medzi komunizmom a hľadaním zmyslu života bol už iba krôčik ku Kristovi a Cirkvi. Postačila na to chvíľa úzkosti, keď sa mi podlomili kolená, padol som v internátnej izbe na kolená, modlil sa a plakal. Niekde tam som sa znova narodil. V tú nedeľu som sa vybral na náhodnú prechádzku. Netušiac ako, odrazu som stál pred kostolom sv. Ľudovíta Francúzskeho na Malej Lubianke, kúsok od sídla KGB. Vošiel som do chrámu, v ktorom nebolo nikoho okrem kňaza v spovednici. Nohy ma akoby bez mojej vôle niesli k nemu. Otec Stanislav Mazejka spovedal v mnohých jazykoch, ale keď počul môj akcent, povolil mi spovedať sa po slovensky. A tak sa začali moje pravidelné sväté omše, samozrejme, slúžené po latinsky.

V Nitre na hrade s prof. Milanom Ďuricom SDB Zdroj: archív T. Križka

Reťazenie zákonitých náhodností, resp. náhodných zákonitostí skrátka nemalo konca. Pri prvej návšteve doma ma medzi seba prijala košická podzemná cirkev, páter Michal Fedor, kňaz a básnik Jozef Tóth a ďalší. A ja som od nich dostával celé kufre Svätého písma, ktoré som až do konca štúdií pašoval do Moskvy. Mnohí ruskí spisovatelia držali v rukách Evanjelium po prvý raz v živote práve odo mňa.

Ktorí predstavitelia slovenskej a svetovej literatúry Vás najviac ovplyvnili a ktorých tvorbu považujete za zásadnú pre Váš vývoj?

Samozrejme, ovplyvnilo ma celé svetové literárne a kultúrne dedičstvo. Na Literárnom inštitúte mi antickú literatúru prednášala Aza Tacho-Godi, ktorá celý život až do smrti sprevádzala geniálneho Alexeja Loseva. Bolo opojením počúvať Homérovu Iliadu a Odyseu v origináli a zároveň v ruskom preklade. Ale očarený som bol aj vynikajúcimi prekladmi Shakespeara z prekladateľskej dielne Samuila Maršaka. Prešiel som aj obdobím tzv. prekliatych básnikov, kým som definitívne neobjavil duchovný heroizmus Paula Claudela, ktorý básnický katolicizmus povzniesol medzi vrcholky svetovej poézie.

Výpočet blízkych autorov by bol dlhý a obsiahol by poéziu mnohých národov. Neviem si predstaviť svoju tvorbu bez Čechov Bohuslava Reynka, Jana Zahradníčka, Holana, Skácela, bez nášho Janka Silana, ktorého som aj odprevádzal na ceste k Bohu a práve tam som spoznal nášho génia Pavla Straussa.

Priatelil som sa s básnikom-františkánom Svetoslavom Veiglom, ktorého som predstavil verejnosti v trnavskom Dome kultúry 9. novembra 1989. Veľmi si vážim poéziu exilového básnika Karola Strmeňa, na ktorého mám nádherné spomienky a ktorého výber poézie som vydal pod názvom *Sfinga spieva pri jasličkách*.

Veľmi si cením poéziu a prózu birituálneho kňaza Jozefa Tótha, ktorý v podzemnom seminári vchoval desiatky kňazov. Vydal som jeho dvojzväzkové *Dielo*, ktoré iba čaká, až ho slovenský čitateľ objaví.

Samozrejme mám rád celú ruskú poéziu od Puškina cez Bloka, Achmatovovú, Borisa Pasternaka, ktorého výber som preložil, Nikolaja Rubcova, až po Arsenija Tarkovského, ktorého *Knihu trávy* som taktiež preložil. Táto línia čistej lyriky mi je blízka. K Tarkovskému sa viaže aj poézia, ktorú tvorí stále žijúca a píšuca poetka Larisa Miller.

Ako vidíte budúcnosť európskej literatúry? Mala by pokračovať ďalej smerom k experimentovaniu, dekonštrukcii, vymaňovania sa z tradície a klasických pravidiel, ako sme toho svedkami už celé storočie, alebo by sa mala obnoviť oživením klasickej európskej literárnej tradície?

Neviem na túto otázku zodpovedne odpovedať. Celou svojou tvorbou sa búrim voči všetkým nešvárom tzv. modernizmu. Báseň je pre mňa malý kozmos so všetkým, čo s tým súvisí. Kozmos je poriadok, súlad. Je to pokus o zrkadlenie Božej dokonalosti. Každú sobotu sa teším na nové básne, až ich vyloží na svoju FB stránku Larisa Miller. Sú to verše absolútnej jednoduchosti, akejsi gotickej vznešenosti a nepozemsky pozemskej čistoty. Každý týždeň tak nadobúdam pocit, že nie som sám. Celý život ma lámali, aby som sa poddal deštrukčným trendom.

Keď mi vychádzala prvá básnická zbierka, redaktor ma tlačil k modernému civilizmu a voľnému veršu, na hudobnosť mojich básní reagoval, že on je hudobne hluchý a pod. Zo žartu som napísal niekoľko básní na jeho „sluch“ a on vykrikol: „*To je ono!*“ A ja na to, že som to napísal na dôkaz, že to viem, ale nikdy tak písať nebudem...

Drážovský kostolík sv. Michala Zdroj: archív T. Križka

Napriek tomu, že sa cítim dobre iba v literatúre, ktorá ma učí byť o kúštiček lepším, uvedomujem si, že ani v živote, ani v umení sa nič nanútiť nedá. Moja epocha sa skončila. Vstúpili sme do doby úpadku, relativizmu sakrálneho a profánneho, niet rozdielu medzi vznešeným a nízkym, krčma sa stala chrámom so všetkým, s vulgarizmami, dymom aj odrhovačkami a obsadila aj divadlá, film, literatúru či výtvarné umenie. Nedávno ma informovali, že na istej prehliadke malých divadelných foriem na javisku oslovoval herec svoju vlastnú nepľnoletú dcéru oplzlými slovami a naostatok vytiahol z rázporku svoje pohlavie. Nik neprotestoval, nevstal a neodišiel. Na bahno sa adaptujú iba prasce.

Aká je podľa Vás funkcia umenia v spoločnosti a čo je primárnym zdrojom jeho rozvoja?

Pre mňa je umenie rozpamätávaním sa na Boha. Akási paralelná cesta evanjelizácie. Akási odozva vo svedomí, že z chaosu treba tvoriť poriadok a poriadok nemôže vzniknúť bez primárneho napojenia sa na

jeho Zdroj. Samoučelný exhibicionizmus, narcizmus, experimentovanie s deviáciami, rúhanie sa, to je luciferiánstvo. Môže byť súčasťou umenia, ale iba ako prvok na dosiahnutie katarzie. Čitateľ, divák, poslucháč to však musí rozpoznať, a rozpoznať to práve vďaka tomu, či sa pri recepcii duchovne a intelektuálne očistí, alebo naopak, prebudí v sebe hnus.

Slovensko bude mať na budúci rok za sebou už 30 rokov samostatnosti. Naplnili sa podľa Vás očakávania, s ktorými Slováci vítali svoj nový štát?

Nemusím opakovať elementárnu pravdu, že mať svoj štát znamená život. Obrovským úspechom slovenského národa je, že sa mu v jednom storočí podarilo dosiahnuť samostatnú štátnosť dvakrát. To ma naplňuje optimizmom, že v našom národe je stále prítomná ponorná rieka vôle byť a žiť. Práve to byť by som podčiarkol, aby som odlíšil dve kvality – živočíšny pud prežiť a byť na obraz Boží.

Ako vnímate povahu nášho národa? Je schopný obhájiť svoju suverenitu v globalizujúcom sa svete?

Pozrite sa, je ľahké frflať, že na ulici prší. Môžem zostať doma na prípecku a čakať, až prestane, alebo siahnuť po daždníku či pršiplášti a vystúpiť z dverí do dažďa. Tak je to so všetkým, aj s národnou existenciou. Na počiatku musí byť chuť, vôľa byť a ruka v ruke s ňou musí ísť vynaliezavosť, ako v ktoromkoľvek počasí obstáť. Valaškou sa vietor nezaženie. Globalizmus láme cez koleno omnoho väčšie národy ako sme my Slováci.

Má svoje podoby v pokuse o obnovu Rímskej ríše, anglosaskú dominanciu, Ruské impérium, Osmanskú ríšu, najnovšie si na globalistický koláč robí nárok Čína. Pred viac než tisíc rokmi sa naši predkovia tiež ocitli v globalizačnom tlaku kresťanstva. Prichádzalo taktiež zo Západu ako dnes vlny úpadku. Geniálny Rastic zabezpečil, že sme si vydobyli právo poznávať Boha vlastným jazykom. Stojíme na prahu najväčšej skúšky v dejinách. V hre už nie sú iba národy, ale človek ako druh. Čítajte Juvala Harariho, proroka transhumanizmu, ktorý ohlasuje koniec homo sapiens. Naša civilizácia existuje v zátvorkách medzi Bohočlovekom Kristom a človekobohom, ako nám ho prisľúbil satan. Niekde tam sú medze nášho výberu, či budeme žiť, alebo zanikneme.

Zdroj: archív T. Križka

Aký je podľa Vás vzťah Slovákov k umeniu, literatúre a všeobecne kultúre? Potrebujeme ju, či ju len berieme ako nutnosť alebo ju dokonca vnímame ako obťažujúcu?

Kedysi som cestoval vo vlaku z Bratislavy na Východ. Mám vo zvyku nepremárniť krajinu, ktorá sa mihá za oknom, hoci som ju videl už stokrát. Vedľa mňa stál pri okne ukrajinský žid. Po chvíli mlčania povedal: „

Aká krásna krajina! Kam sa len pozriete, všade je niečo, pred čím sa môžete prežehnať.“ No len si predstavte Slovensko bez kostolov, božích múk, kaplniek, krížov v poli i na rozličných kótach! Kríž nás definuje! Kríž je kotva, ktorej sa máme chytať globalizácia-neglobalizácia!

Horšie je, že sme stratili zmysel pre sakrálnu a harmóniu ako takú. Keď sa pozriete na drevenice našich predkov, stavali ich bez projektov, od oka. Ale aký súlad vysielajú do priestoru! Dnešná architektúra kostolov sa nedá nazvať sakrálnou, o svetskej architektúre ani nehovoriac. Tá duša človeka skôr prenasleduje, drása, ako by ju harmonizovala. Je to dôsledok veľkej duchovnej devastácie. Kultúra nie je niečo, čo sa má vnucovať. To by bola nie kultúra, ale drezúra opíc. Kultúra je prirodzená reakcia zdravého, ale aj postihnutého človeka, niečo ako duša naruby. Kultúra je pokus prerásť samých seba. Kultúrou jednotlivec a s ním aj jeho komunita, národ kreslí vlastný autoportrét.

V súčasnosti sa opäť vynára dávna téma, údajný spor medzi našimi slovanskými koreňmi a naším ukotvením v latinskej kultúre. Ako vnímate toto oživenie panslovanskej myšlienky postavenej do protikladu k latinskému katolicizmu?

Panslavizmus je milá vec a treba ho pestovať. Nemám nič proti tomu. Viac otázok sa mi naskytá, keď čítam, že je to akási protiváha úpadku Západu. Ten Západ „zahníva“ podľa slovanofilov už od osemnásteho storočia. Zahníva, ale nijako nezahnie definitívne. Zato vidíme, ako u nášho veľkého slovanského brata jedna forma despotizmu strieda druhú.

Keď som si uvedomil, že v Británii prijali *Magnu chartu libertatum* v čase, keď na Východe vládol Džingischán, uvedomil som si, že existujú dve slovanofilstvá. Slovanofilstvo stredoeurópskych národov a Ruska. Rusko nemá inú ideu ako imperiálnu, dnešným slovníkom globalizačnú. Pokúšalo sa o ňu pomocou proletárskeho internacionalizmu, dnes má formu putinizmu. Bolo slovanofilstvom stalinské vraždenie? Veď v tridsiatych rokoch bolo zavraždených len v Bielorusku 120 básnikov! O osudoch tých ruských by som musel napísať román...

Aké slovanofilstvo, keď od roku 2014 Rusko okupuje Krym a na Donbase vedie vojnu s bratským slovanským národom? Zapnite si ruskú televíziu! Všade štvavé relácie proti Ukrajine a Poľsku! Podržte sa, opäť sa objavuje vyhrážanie sa novým rozdelením Poľska. Lukašenko vlastnými ústami vyjadril potrebu postaviť pamätník Stalinovi za pakt Ribbentrop-Molotov. Mimochodom, vnuk Molotova sedí aj dnes v ruskej Štátnej dume.

Pravoslávie sa dopustilo historickej chyby, nechalo si na šiju uviazať ruskú imperskú vôdzku, ktorá je jediným prostriedkom, ako zabezpečiť majetkovú kontinuitu oligarchov z dielne KGB. Nijako by som nebol prekvapený, keby sa v Rusku ustanovila monarchia a oligarchovia boli povyšovaní do šľachtického stavu. Na druhej strane, všimnite si, čo sa k nám prediera v podobe slovanskej vzájomnosti. Ide o rozličné pseudopohanské koncepcie, ktoré vykresľujú kresťanstvo ako otrockú ideológiu a sv. Cyrila a Metoda ako ideológov zotročenia Slovanov.

Desí ma myšlienkový vývoj slovenského vlastenectva, ktoré sa chytá na slovanskú vzájomnosť a chniape po návnaďe na udičke spravodajských služieb.

S myšlienkou panslavizmu úzko súvisí vzťah menších slovanských národov k Rusku. Mnohí konzervatívci pred 10 - 20 rokmi vnímali Rusko ako štát smerujúci

k reštaurácii kresťanských a konzervatívnych hodnôt. Zodpovedá to podľa Vás skutočnosti?

Na túto otázku som už čiastočne odpovedal. Aj ja som svojho času podľahol ilúzii, že ruské pravoslávie vstane z popola. Tak tomu bolo v deväťdesiatych rokoch. Lenže postupne sa začalo meniť na náhradu za komunistickú ideológiu. Počul som názor, že 37 % vyššieho duchovenstva tvoria spolupracovníci tajných služieb. Pred štvrtstoročím ma navštívil profesor z Viedenskej univerzity. Požiadal ma, aby som si vypočul jeho názor. Rozprával vyše hodiny a pol. Vykreslil mi to, čo formulujete v otázke.

Rakúski a nemeckí konzervatívci videli, a možno aj stále vidia, záchranu svojich národov v spojení s Ruskom. Aj ja som tejto utópii podľahol. Ale neskôr som si všetko začal overovať, až som sa ubezpečil, že Putin šikovne narába s termínmi, ktoré znejú lahodne našim ušiam. Lenže inak lahodí Rakúšanom, inak Nemcom, inak Maďarom, inak Srbom, inak Francúzom, a úplne inak napr. Venezuele alebo Číne. Práve v týchto dňoch blahoželal Komunistickej strane Číny k storočnici jej založenia. Nechcem však vyzerieť ako rusofób. Prosím čitateľov portálu Christianitas, aby chápali, že oddeľujem veľkú ruskú kultúru, ktorá často končila na popraviske, vo vyhnanstve, v GULAG-u, a despoticke režimy, ktoré v mene ľudského šťastia pripravovali a pripravujú najlepších synov národa o hlavu.

Západná kultúra a civilizácia, naviazaná na kresťanstvo, sa nám rozpadá pred očami. Je podľa Vás ešte šanca zachrániť ju?

Pomôžem si obrazom. Keď nastane požiar alebo vybuchne sopka, všetko zhorí do tla. Ale smrť je zdrojom nového života. Civilizácie vznikajú a zanikajú. Ruský historik Lev Gumilov, syn básnikov Anny Achmatovovej a Nikolaja Gumilova, popraveného bolševickým režimom, formuloval vzopätia a pády národov a kultúr. Použil pojem „pasionárnosť“ ako obdobie veľkej vitality, po ktorej zákonite nastupuje pokles vôle existovať. Je to podobné ako so životnými fázami človeka. Národy sú tiež akousi kolektívnou osobou. Osobne verím, že sa narodí pokolenie úspešnej kontrarevolúcie, inak by som stratil zmysel námahy a obety.

šéfredaktor dvojtýždenníka Kultúra Zdroj: archív T. Križka

Priestor, ktorý kedysi v Európe zaberali univerzálne kresťanské hodnoty, sa dnes snažia obsadiť sekulárne ideológie. Čo je podľa Vás príčinou ich úspešného napredovania?

Všetko, čo podlieza latku, je príťažlivé. Kresťanstvo ponúka náročný spôsob života. Poukazuje na zmysel ako na námahu, sebaobetovanie sa, niečo ako každodennú prácu na sebe, ako tréning vrcholového športovca,

ktorý sa musí vrátiť z tréningu ubolený, inak zle trénoval. Sekulárne filozofie sú ako tréneri, ktorí vás namiesto námahy pozývajú do krčmy na pivo. Opakujem, záleží od každého z nás, čo si vyberieme, pívne brucho na zemi alebo medailu na nebesiach.

Jednou zo sociálnych entít, ktoré sú dnes najviac ohrozené, je inštitúcia rodiny. Je spochybňovaná samotná jej podstata: vzťah medzi mužom a ženou, ako aj plodenie detí. Čo podľa Vás čaká v tomto smere do budúcnosti Európu aj Slovensko?

Sú tu dva aspekty, ktoré pozorujem. Kultúrny, keď sa pod rúškom slobody postupne navykajú národy na sebadeštrukciu. Viditeľne to nastalo feminizmom, ktorý sa inkulturoval pod ušľachtilým rúškom zrovnoprávnenia žien. Lenže postupne prerástol vo svoj opak, zo žien urobil lesby a zákonite z mužov homosexuálov. Skrátka, paralyzoval medzipohlavnú sexuálnu príťažlivosť.

Na druhej strane veda dokázala na správaní pokusných zvierat, že homosexualita a kanibalizmus sú sprievodné javy premnoženia. Všimajme si, ľudia sa navzájom vymedzujú – vysokými plotmi, mnohí unikajú do prírody, na samoty. Sám mám kamaráta, úspešného podnikateľa, ktorý by si mohol užívať zarobené milióny. Vrátil sa však na rodičovskú hruď a poskytuje pobyty mladým rodinám, ktoré si môžu odpracovať nejakou prospešnou činnosťou. Kedysi národy viedli vojny. Akokoľvek je to hrozné, no námaha ich nezbavovala mužnosti, naopak. Dnešný životný štýl vedie k zoženšťovaniu mužov. Porovnajte si fotografie našich predkov so súčasníkmi. Hranatí, svalnatí, húževnatí chlapi verus obtlstlí, pohodlní „divánovi“ bojovníci na facebooku.

Súčasná doba kladie zdravie človeka a dĺžku života na vrchnú priečku hodnôt. Smrť už nie je vnímaná v kresťanskom duchu ako prechod do lepšieho a kvalitnejšieho života, ale ako neodvratiteľná tragédia, ktorú však treba oddialiť aj za cenu morálnych pokrivení a kompromisov. Akú má šancu civilizácia, ktorá sa snaží vytesniť myšlienku na smrť a posmrtný život, ktorá tvorila jeden z konštitučných prvkov všetkých kultúr?

Memento mori je základná premisa správneho nastavenia hodnôt. Transhumanisti sľubujú predĺženie ľudského života na 200 – 300 rokov. Samozrejme pre kastu, ktorá si to môže dovoliť. Skrátka, ateizmus v akejkolvek podobe končí pohrdaním, likvidáciou ľudskej dôstojnosti. Heslo „Bratstvo, rovnosť, sloboda“ je cesta do labyrintu, v ktorého strede je Minotaurus nenávisti, nerovnosti, otroctva. Kto si nezachová Ariadninu niť Evanjelia, zabľúdi.

Máte za sebou dlhé roky kultúrne bohatého spoločenského života. Zažili ste rôzne politické systémy a kultúrne vlny. Čo Vás ešte stále naplňa nadšením, čo očakávate od života a spoločnosti, k čomu sa upína Vaša nádej a očakávanie?

Som vo veku, keď každé ráno je už malým zmŕtvychvstaním. Za desaťročia duševnej námahy sa mi trochu podarilo vycvičiť neuróny, že sa mi denne poskladajú na báseň. Zázraky sa mi stále stávajú. Básne neraz vznikajú v spánku, snívajú sa mi hotové, alebo ako fragmenty. Vyskakujem z postele a snažím sa ich zapísať, kým sa nevymažú z pamäti. Krásou sa liečim. Krásou, ktorú chápem ako jednu z emanácií Boha.

Ďakujeme za rozhovor. Zhováral sa redaktor Branislav Michalka

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/krasou-sa-liecim-rozhovor-s-basnikom-teodorom-krizkom-sefredaktorom-casopisu-kultura/>

